

25 SEP 2018

658
Հ-70

ՎՈՐՊԻ ՀԵՌԱԿԱ ԿՈՒՐՍԵՐ

ԱՌԵՎԵՐԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ VII

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՀԱՇՎԱՐԿՆԵՐ

Յերբ յերկու հիմնարկ-ձեռնարկներ, նախապես պայմանավորվելով, ստեղծում են փոխադարձ գնումներ և գմարումներ վորոշ ժամանակով և պայմաններով նրանք այդ գործառնությունները ձեւակերպում են գրավոր, այսինքն բաց են անում համապատասխան հաշիվներ, ուր և գրանցում են կատարված փոխարարերությունները, ապա վորոշ ժամանակից հետո հաղորդում են իրավ այդ մասին թե ով ում և վորքան և պարտ մնում կամ պահանջ ունի: Այս ձեր հաշվարկները կոչվում են կոնտո կոր հնատ ոպերացիաներ:

Փոխադարձ հաշվարկների թվին պատկանում են և ընթացիկ հաշիվները, վորոնք սակայն տարբերվում են նրանով, վոր տոկոսները հաշվվում են ավանդառուի ոգտին:

Վորպեսդի պարտապանը ստիպված լինի փոխադարձ հաշիվներով մնաց ած պարուց շուտափույթ լիկինգին լինթարկելու, պարտատերն իրեն հասանելիք գումարից պահանջում է առկոս, նկատի ունենալով այն, վոր յեթե պարտապանի վրա մնացած գումարը նա ժամանակին ստացած լիներ կդներ շրջանառության մեջ և վորոշ վաճառակ կունենար: Տոկոսների չափը վորոշվում ե կողմերի համաձայնությամբ և որինքով նախատեսնված սահմաններում:

Փոխագարձ հաշվարկների հատվածումը նայած գործի ծավալին և մեծությանը, կատարվում ե ատարեկան մի քանի անգամ: Տարվա վերջում, ըստ հնարավորության պետք ե աշխատել վերջնականապես փակելու:

658
14 FEB 2013

25.384

ըր. 1

Մեր առևտլական հարաբերությունները պարզելու և տարեհաշխվը փակելու համար, խնդրում ենք անմիջապես ուղարկել մեզ մեր փոխազարձ հաշվարկների բաղվածքը:

ըր. 2

Ուղարկելով մեր փոխազարձ հաշվարկների քաղվածքն առ 1-ի հոկտեմբեր ս. թ. մնացորդը ձեր ոգտին:

թ. 305—10 կ.

Խնդրում ենք հաստատել քաղվածքի ճշտությունը:

ըր. 3

Ի պատասխան ձեր ս. թ. 20 սեպտեմբերի № 200 գրության, հայտնում ենք ձեր կողմից ուղարկած քաղվածքի ճշտությունը մեր ոգտին:

թ. 305—10 կ.

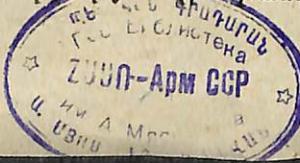
Վորպիսի գումարը խնդրում ենք անմիջապես փոխադրել մեզ:

Փոխադարձ հաշվարկներում նկատված թերությունների, սխալ գըրանցման և բացերի մասին կողմերը պիտավոր են իրազեկ դարձնելու միջանց: Հաճախ պատահում են դեպքեր յերբ հաշվարկների և հաշվիլերի ստուգման ժամանակ հայտնաբերվում են սխալներ գումարների մեջ, կամ բոլորվին չգրանցված գումարներ ի ոգուտ մյուս կողմից Ոգտվել նման հանդամանքներից միանգամայն անթույլատրելի յի: Ամեն մի կողմեկ սխալի մասին անհրաժեշտ ե հայտնել ում հարկն ե, հակառակ դեպքում սխալներ ծածկող հիմնարկը կամ անձինք կորցնում են իրենց հավատարմությունը և զրկում հատակա առեւտրական արտոնություններից, իսկ սխալներ ծածկող անձինք յենթարկվում են պատասխանատվության:

ԴԱՍՏԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ VIII

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՅԵՎ ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Գործի շտապողականությունն ու կարերությունը շատ դեպքերում պահանջում է թղթակցել հեռագրի միջոցով: Հեռագրական գործառնություններն առհասարակ հիմնարկության դրա թանգ են նոտում, ուստի այդպի-

36039. 62

սովորական պետք ե ոգուվել ծայրահեղ դեպքում: Ցերք փոստով ուղարկած նամակն ուշ տեղ հասնելով հիմնարկությունը կարող է կրել խոշոր փասներ, որի մակակ շատապ պատվերներ տալու, կամ տրված պատվերների կասեցման, մուրհակների փրկարման և այլ դեպքերում հեռագրով ոգտվելը հանդիսանում է անհրաժեշտություն:

Հեռագրերը կազմվում են զանազան բովանդակությամբ ու տերմիններով: Գետք և աշխատել հեռագրերը կազմել հասկանալի, գործածելով գորքան հնարավոր և քիչ բառեր: Կան հեռագրական բովանդակություններ, գորոնք հասկանալի յեն միայն կողմերի համար:

Հեռագրերն ունեն յուրահատուկ ձև: Հեռագիր ուղարկողը չի գրում իր լրիվ հասցեն, սակայն նա գրում է հիմնարկության կրծատ անունը՝ որինակ «Հայկոպ», «Լենանկոպ», «Գորնյակ» և այլն: Ստորագրությունից առաջ բովանդակության վերջում զրգում է յելից հերթական համարը, Հեռագրի վրա թիվ չի դրվում: Հեռագրատունը հեռագրերն ընդունելիս դընում է շտամպ, վորը բովանդակում է իր մեջ վայրը, տարին, ամիսը և թիվը: Հեռագրատունը հեռագրի վրա նշանակում է և ժամը:

Հասցեն (հեռագրերն ստացողի) գրվում է կրծատ այնպես, վոր հեռագիրը հասնի ըստ պատկանելույն, որինակ «Յերեան Հայկոպ», «Լենինական Բանկոպ», «Թիֆլիս Զակսայուզ» և այլն: Ստորագրեաներ և այլ միացնող տառեր հեռագրի մեջ չի գրվում, շատ նախադասություններ փոխարինվում են կրծատ բառերով, որինակ՝ «շտապ հեռագրեցեք» զրգում է «շտապեցեք», կամ «հեռագրեցեք» և այլն:

Պատասխան հեռագրերն սկսվում են «Ձեր 142», այսինքն «ի պատասխան ձեր № 142 հեռագրի»: Հեռագրի բովանդակության մեջ յեղած թվերը լավ ե զրել բառերով, ճիշտ ե այդ ձեի հեռագրերը համեմատարար թանգ լավ ամսում, սակայն ապահով են ապագա թյուրիմացություններից ու թվերի աղավաղութմներից:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԲԱՐԴ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ Հեռագրական կանոնները բարդ չեն: Այլ քաղաքական կանոնները հեռագրերից փոստը ստանում ե միանույն բովանդակությունն ունեցող հեռագրերից փոստն ստանում ե նույն վճարը և վաճակությունն ունեցող հեռագրերից փոստն ստանում ե վճար 3 անգամ ավելի շտապ հեռագրեր: Այդ դեպքում փոստն ստանում ե վճար 3 անգամ ավելի նման հեռագրերն ուղարկվում են անմիջապես և հերթից զուրս ու հանձնվում են նույնական առաջին հերթին և շտապ կարգով: Հեռագրերն ընդունելու համար փոստը ստացականներ չի տալիս, սակայն ցանկացողները կարող են պահանջել, վճարելով 5 կոպ:

Բաց նամակների համար վճարվում է 5 կոպեկ,
 Տեղական բաց նամակներին—3 կոպ.,
 Տեղական փակ նամակներին—5 կոպ.,
 Հասարակ նամակներին դրամի քաղաքների—10 կոպ.,
 Պատվիրված նամակներին 20 կոպ.,
 Շտապ կարգով նամակների ծրարների վրա գրվում է «շտապ փոստով», վորի համար փոստը ստանում է 75 կոպեկ:

ՀԱՄԱՐՈՒԹ ԲԱՐԱՐԱՆ

ԱՐԵՎՏՐԱ-ՀԱՇՎԱՊԱԶՎԿԱՆ ՏԵՐՄԻՆՆԵՐԻ

аванс шվանս	կանխավճար	амортизация ամորտիզացիա	չիջեցում, հանգում գույ- ամորտիզացիա
авария шվարիա	նավագնացություն ժամանակ կրած վասու	анализ անալիզ	վերլուծում վերլուծություն
авизо шվիզո	հախորդագիր (հաջլառահական)	аннулировать աննուլիրում	ի չեք հայտարարել, ջնջել, վաչնչացնել
агент ագենտ	գործակություն	ассортимент ասորտիմենտ	տեսակափոր (ահոսկներ ասորտիմենտ)
агентство ագենտուսիոն	գործակալություն	ассоциация ասոցիացիա	միություն-ընկերություն
администрация ադմինիստրացիա	վարչություն	баланс բալանս	հաշվեկշիռ
ажур աժուր	առող (որպա գործառքը նույն որը գործենում ցըւել)	биржа բիրժա	բորսա (ապրանքային, վալյու- տիկին)
аккредитив ակքրեդիտիվ	դրամական կոմ ապրանքա- ակկրեդիտիվ յին վարկ	бонус բոնուս	վարձատրություն գնումներ կատա- րողին, յերբ վերջինս գնում և վո- րոնուս բաշված քանակից պվելի ապրանք
акт ակտ	արձանագրություն	брютто բրուտոս	ապրանքի քաշը փաթեթի հեռ- ություն
актив ակտիվ	1. ներգործական, 2. հաշվեկշուի այն մասը, զորը պարաւնակում է ամ- բողջ զույը կամ ունեցվածքը— արժեքները	вексель վեկսել	մուրհակ
акцепт ակցիոն	դրավոր համաձայնություն (մա- կագրություն) վճարման պար- ապուրությունը հաճն առնելու մասին	гарантия գարանտիա	յերաշխիք, յերաշխալորու- թյուն
акция ակցիա	բաժնետոմս	грոսс գրոսս	12 դրոժին—144 հատ
		дебет դեբետ	պարտք (հաշվապահական տերմին, վար նշանակում ե պարտ ե հա- կառուկ կը եղիս բառին, վար նշա- նակում ե ունի, կամ պահանջ)

декрет	պրենսուրական ակտ	дубликат	կրկնակ	карт-бланш	անսահման լիազորություն	курс	արժեկին
дeлегация	պատգամավորություն	жиро	մակագիր, մակագրություն	квалификация	վարակավորում	куrtаж	միջնորդչեք
дeлькредере	վարձատրություն գնորդին, յեր վերջինս ձշառըն կատարում և իր պարագաներուները, վերցնելով իր վրա ապառիկ վաճառած ապրանքի գումարի գանձման պատասխանատվությունը	задаток	կոնյակավար	компенсация	փոխհատուցում	куրъер	բղթառար
депеша	հեռագիր	залог	գրավական	конкурс	մրցում	лекаж	գեղջ հեղուկ ապրանքի կորսուից լեկաժ
депо	պահանջ ապրանքի	импорт	ներմուծում	коносамент	նավի ապրանքային բեռնադիր կոնսամենտ	ликвидация	լուծութք
дeпозит	պահնող	инвентаризация	գույքի օրոցակագրում	кonto-корент	փոխադարձ հաշիվ	лимит	սահման, չափ ապրանքի գնի—վար-լիմիտ կեր
дeպрессия	ճնշվածություն (առևարի և պեպրանաբերություն)	инвентарь	գույք	контролер	վերահսկիչ	максимум	առավելագույն
дeфект	թերություն	индекс	գների ինդեկս—օրոցակ	конфликт	ընդհարում	мандат	վկայական
дeфицит	զսու, պակաս, ըաց	индоссамент	մաւրիակի փախանցում (տես ժիր)	конюктура	պայմաններ, վերոնք աղդում են տնտեսության գործներության վրա	марка	նշանագիր, նշան ապրանքի
дe-юре	իրավուրեն, իրավակե	индустрия	արդյունաբերություն	кооператив	համագործակցություն, միություն կոոպերատիվ	милиоративн. ссуда	պարարտացման միլիոնարդիվ վարկ վարկ
дивидент	շահաբաժին	инициатива	նախաձեռնություն	корреспондент	թղթակից	мемориал	հուշագիր
директива	հրահանգ, պատվեր	инкассо	մաւրիակով, կամ այլ փասթաթղթական զրամի ստոցում բանկի միջցով	котировка	սակագրություն (գների վարկագում)	минимум	նվազագույն
директор	անուրեն, կարգադիր	инструкция	հրահանգ	краж	սնանկություն	монополия	մենաշնորհ
доверенность	լիազորագիր, հավասարագիրնենուս	интерес	շահ	кредит	պահանջ (հաշվագիր, տերմին, հա-կենակ դերեւորի)	москательн. товар	ներկերն (ապրանք)
документ	փաստաթուղթ	информация	տեղեկություն	кредит	վարկ, պարոք, ապառիկ	нагрузка	ծանրաբեռնություն
дотация	նպաստավորում	калькуляция	միտուրե ինքնարժեքի վարուում	кризис	ճգնաժամ	накладная	բեռնագիր

начет	հաշվելուկան	ордер	հաշվ. գործարքների ձևելերպում, հրամանագիր վճարման կամ սատց- ման համար	персонал	անձնակազմ	процедура	ձեռկանություն
недовес	քաշի պակասորդ	оригинал	բնագիր, իսկականը	план	ծրագիր	процент	տոկոս
нетто	մաքուր քաշ, առանց փաթեթի - տա- նետում	ориентировочно	մոտավոր	полис	ապահովագիր (ապահովագրման հա- պոլիս)	процесс	1. գործե գործողության աստի- ճանական զարգացում, 2. դա- տավորություն, դատական բըն- նություն
неустойка	տուժ	откуп	փրկանք	porto	փոխադրավճար (փոստի)	пункт	կետ
номбр	առկոսային թիվ (դրամագլուխի և որերի մժի արտադրյալը բա- ժամցը 100-ի վրա)	отсрочка	հետաձգում	портфель	թղթապահուկ	рабат	գեղջ (մեծաքանակ կամ կանխիկ ապրանք վճարելիս)
номенклатура	անվանացուցակ	отчет	հաշվետվություն	пошлина	մաքս, մուլք	разверстка	բաշխում, մասնադրում
номер	համար	паевой капитал	փայտվաճաղլուխ	прейс-курант	սակացուցակ գների	рассрочка	տարեկետում-հետաձգում
номинальная	անվանական	пай	փայ, մաս	премия	մրցանակ	радификация	վավերացում, հաստատում
норма	նորմ (չափ)	паритет	հավասարություն	претензия	պահանջ, գանգտու, անրավա- պրեհենզիա	рациональный	նպատակահարմար
нормальный	բնական	партия	մաս (միատեսակ ապրանքի վե- պարտիա)	пробный баланс	փորձական	реализация	վաճառք—մի կերպ սաղացնել, ռեալիզացիա
нотариус	նոտար	пассив	1. ավագ ձեռնարկության պարու- թի և թի գանգան դրամա- գլուխներ, 2. կրավորական	программа	ծրագիր	реальный	իրական
облигация	պարտավորում	патент	արտոնադիր տունը	прокат	բանականգ (գնար մաշվելու-բա- պրոպահություն)	ревизия	վերաստանում
оккупация	գրավում յերկրամասի, գույքի պետականիա	пенсия	տուժ (վճարն աւագնելու դեպքում)	пролонгация	տարկեառում—հետաձգում	регламент	կարգագիր (վրոշում ժողովի աշխատանքների կարգի մա- սնին)
окладной сбор	հարկադրելիք տուրք	переоценка	վերագնահատում	промилль	ո. 1000 (0/0) հազարին պունիթի	резерв	պահեստի, սժանդակ
операция	1. գործառնություն, 2. ան- դամանառում (բժշկ.)	период	ժամանակաշրջան	промышленный налог	արհեստահարկ պրամիսլովի նալոդ	резолюция	յեզրակացություն-մակագրու- թեզրացիա
опись	ցուցակ, ցուցակություն	периферия	բոժանմունք, ճյուղ	просрочка	կետանցում (ժամանակի պրասրածչական)	реклама	հայտարարություն ապրանքի վրա ուշադրություն գրավելու նպա- տակով
орган	մարմին	перспектива	հեռանկար	протест	բողոք	рекомендация	հանձնարարություն (հա- վանության կարծիք ուղարկենություն)

рёмиссия
и бирюзина

գեղջ հաջիցուցակից (գումարը
կը բացնելու համար)

рента
и бензин

պետական փոխառության տոկոսի
արքը թղթերի մի տևակը, 2. յե-
կամուտ գրամագլուխց, վար ուր-
փած և տոկոսի, 3. յեկամուտ
գույքի սպազործումից

репарация
и бифарացիա

միասների դարձանում (հատու-
ցում), (Ժիշազգ բան)

рескоント
и биկոնտ

անձնական հաշիվ (մատյան)

ресурс
и биотури

միջոցներ, յեկամուտի աղբյուր

рефакция
и бифагիա

գեղջ (ապրանքի վասկած լինե-
լու գեպում, կամ ապրան-
քը պայմանավորված հատ-
կությանը չհամապատաս-
խանելիու)

римесса
и бինսա

գանձելի մուլտկ

риск
и биц

վաճառք աչքի առնելը -սիրտ անել

рубрика
и биорիկա

սունյակ, հատված (մատյաննե-
ցում և հաշիվնեցում)

салдо
и бит

մացորդ

спелка
и библио

գործարային, հատակած

следильный
и библи

գործարային, հատակած

секция
и бигի

բաժանմանը, բաժին

серия
и бірік

կարգ

сертификат
и біртфілк

վավերագիր

симулянт
и бірмалжан

սուս ձեանար, սուս հիվան-
դություն

сицидат
и бінгік

առևտությունների բական ձեռ-
նորկությունների միություն,
վարի նովառակն և կաղմակեր-
պել արտադրական դրսվածք-
ների վաճառք

синтекс
и бінкік

իմբավորված զրանցությունը ըստ
թղթակցող հաշիվների

сконто (дисконт)
и бінншт

գեղջ արժեքից: զումա-
րից (պայմանաժամկից
առաջ վճարելու հա-
մար)

смета
и бінншт

նախահաշիվ

соло-вексель
и бінкүк

սուլ-մուրհակ

сօդт
и бірт

տեսակ

сартировка
и біртфілк

տեսակավորել

ссуда
и бірті

փոխառություն

стабилизация
и біртілбагы

կայունացնել

стаж
и бішад

բանվորության կամ ծառայության
մեջ զանվելու ժամանակամիջոցը

станарт
и бішнік

ապրանքի նորմալ հատկու-

թյունը, զոր բավարարութ-
եալ առաջարած պահանջնեն,
2. անստուրդյանալիքության

մեջ վայտեղնենի չափ, 3. հաշ-
վապահեկան բանկների, քար-
տերի և այլ փաստաթղթերի
անփոփոխության ձև

статистика
и бістіхія

վիճակագրություն

стенография
и бістнік

բղացրություն

стопа
и бітпш

սպա (թղթի)

сторно
и бітпн

ուղղիչ հողված (հաշվապ, մեջ)

страховая премия
и бітраст

պրամապայական ձեռ-

նորկությունների միություն,
վարի նովառակն և կաղմակեր-

պել արտադրական դրսվածք-
ների վաճառք

субсидия
и бітру

նպաստ

табель
и бітаб

ցուցակ բանվորների և ծառա-

յարել

такса
и бітак

սակ (գորկե առարկայի-ապրանքի

таксировка
и бітկір

զնահատում, սակազրում

талон
и бітлон

կարսն

таможня
и бітмін

մաքսատում

тантъема
и бітніш

շահ-բաժին (լրացուցիչ վճար

и бітнішт

тара
и бітра

սուրա-փաթիթ

тариф
и бітті

սակազին

темп
и бітнап

բափ

тенденция
и бітнінгі

արամարություն, դիտավ-

րություն

тираж
и бітраж

հանույթ պետական պարտապե-

լամություն վիճակահա-

тонна
и бітнн

անձն մետրական (1000 թլ =

= 6104821 ֆթի)

тоннаж
и бітннад

նովի տարություն

торг
и бітрг

աճուրդ

традиция
и бітрагі

прачка

սպահագին

транзит
и бітранз

յինթափարձակալություն

субсидия
и бітру

նպաստ

табель
и бітаб

ցուցակ բանվորների և ծառա-

յարել

такса
и бітак

սակ (գորկե առարկայի-ապրանքի

таксировка
и біткір

զնահատում, սակազրում

талон
и бітлон

կարսն

таможня
и бітмін

тантъема
и бітніш

շահ-բաժին (լրացուցիչ վճար

и бітнішт

тара
и бітра

սուրա-փաթիթ

тариф
и бітті

тенденция
и бітнінгі

արամարություն, դիտավ-

րություն

тираж
и бітраж

հանույթ պետական պարտապե-

լամություն վիճակահա-

тонна
и бітнн

անձն մետրական (1000 թլ =

= 6104821 ֆթի)

тоннаж
и бітннад

նովի տարություն

торг
и бітрг

աճուրդ

тюк
и бітті

հակ

үведомление
и біттілті

ազգարարագիր

учет (дисконт)
и бітчн

գեղջ, հաշվառում, учет

векселя
и бітчн

векселя մուրհակի գեղջ

фактор
и біткір

գործություն

фактура
и біткір

մեծ քանակությամբ ժամանակա-

ացություն

10

11

фиктив	մտածածին	эквивалент	համարժեք
филиал	բաժանմունք	экономист	անտեսագիտ
фонды	արժեթղթեր	экономика	անտեսագիտություն
ֆондի		экономист	անտեսագիտ
форс мажор	անհաղթելի կոմ դերագույն ուժ (պարն որինական պատճեն և հանդիսանում պայմանը չկատարելու)	экономия	անտեսագիտություն
франко	անվճար մինչև այսինչ տեղը (франко ст. Эривань, այսինքն ճանապարհածախոս մեղ վրա մինչև Յերևանի կայարանը)	экспедитор	առաքող երազեցիոնը
Франко		эксперт	փորձագետ
фрахт	փոխագործեր	экспертиза	փորձագետի քննություն
Фрахտ		эксплоатация	կեղեքում, շահագործում
центнер	1000 քիլ	экспорт	արտահանություն
ցենտներ		экспресс	ճայվենթաց (գնացք)
цех	արհեստամաս, համբարություն	эмиссионная цена	եմիսիոննայա ցենա (թղթաժուղարձրություն)
ցեխ		этикет	ցուցադիր (ապրանքի վրայի ետիկետ)
циркуляр	ըրջաբերական	ярд	անգլ. յերկարության չափ, վոր հայրդարձակ կամ 0,9144 մետր:
ցերկացլար			
чек	վճարագիր		
չեկ			
шанс	հաջողության աստիճան, հովանականություն		
շանս			
шантаж	խարելայությամբ մեկից վորք		
շանտաժ	արժեքի կորզելը		
штат	հաստիք		
շտատ			

«Ազգային գրադարան»

NL0299423

ՀԱՅՈ-ԱՐՄ ՀՀ